

Prijevod dokumenta: ecoDa – Mišljenje o 28. režimu

Kontekst

U siječnju 2025. Europska komisija predstavila je Kompas konkurentnosti s ciljem poticanja rasta i inovacija. Ursula von der Leyen najavila je “28. pravni režim” koji startupovima i scaleupovima nudi jedinstven EU-okvir koji obuhvaća pravo trgovačkih društava, stečajno, radno i porezno pravo – kao dobrovoljnu alternativu nacionalnim zakonima. Cilj je pojednostaviti poslovanje, smanjiti birokraciju, zadržati talente i podržati širenje diljem Europe. U sklopu toga, Komisijina strategija za startupe i scaleupove (svibanj 2025.) ističe 28. režim kao ključni alat za smanjenje regulatornog opterećenja i zamjenu fragmentiranih nacionalnih sustava jedinstvenim okvirom.

Europska komisija pokrenula je javno savjetovanje o 28. režimu od srpnja do 30. rujna 2025.

Europska konfederacija udruga direktora (ecoDa) dostavila je komentare u okviru tog savjetovanja. U cjelini, ecoDa podupire inicijativu, ali izražava sumnju da će sam 28. režim biti dovoljan za poticanje inovacija u Europi.

Mišljenje ecoDa-e izloženo je u nastavku, prema strukturi savjetovanja Europske komisije.

I. Prepreke povezane s pitanjima prava trgovačkih društava

ecoDa pozdravlja ambiciju Europske komisije da ojača inovacijski krajolik Europe i prepozna vrijednost ispitivanja novih alata poput predloženog “28. režima”. Međutim, ecoDa ostaje skeptična da takav režim sam po sebi može učinkovito potaknuti inovacije u Europi.

Pitanje inovacija u Europi je hitno, a vrijedi podsjetiti da je statut Societas Europaea (SE) zahtijevao gotovo 40 godina pregovora (rasprave su započele 1964., a završile 2001. donošenjem odgovarajuće uredbe). Čak i danas SE i dalje ovisi o nacionalnim zakonima u mnogim ključnim aspektima. Rezultati su bili mješoviti: osnovano je samo 3.276 društava u ovom obliku, a prekogranični prijenosi sjedišta ostali su relativno skromni. Drugi pokušaji harmonizacije uglavnom su propali.

ecoDa naglašava da odluke na razini EU-a zahtijevaju vrijeme, ali u startup ekosustavu vrijeme je presudno. Stoga predlaže brze eksperimente, uključujući podršku država članica na nacionalnoj razini i što skorije proaktivne korake.

➤ Prednosti EU brenda za društva u 28. režimu

EU brend mogao bi pozicionirati društva kao prepoznatljivo europska i pružiti signal investitorima i klijentima, ali sam po sebi neće biti presudan. Povjerenje će se graditi postupno, kroz praksu i primjere.

II. Struktura i temeljni elementi društava u 28. režimu

➤ Opseg i ciljani tipovi društava

28. režim trebao bi prvenstveno ciljati na društva s ograničenom odgovornošću (Ltd), koja su prikladnija za startupe. Okvir bi trebao ostati otvoren svim društvima s potencijalom rasta i inovacija.

➤ Kapitalni zahtjevi

Za startupe je fleksibilnost u raspodjeli dobiti ključna. 28. režim trebao bi omogućiti slobodniju uporabu dobiti za inovacije i rast, uzimajući u obzir razlike u poreznom tretmanu među državama članicama.

➤ Prekogranična konvergencija

28. režim trebao bi omogućiti društvima širenje preko granica bez stalnih prepreka iz nacionalnih propisa, osobito u vezi sa sudjelovanjem zaposlenika, zapošljavanjem i poreznim pravilima.

III. Jednostavne, fleksibilne i brze procedure

➤ Digitalni procesi

Digitalne usluge ključne su za registraciju, ali nedostatak usklađenih e-identiteta može ograničiti prekogranični pristup.

➤ Strukture upravljanja

Upravljanje mora omogućiti fleksibilnost i poticati inovacije. Važno je omogućiti osnivačima prilagodbu struktura upravljačkih procesa i prava dioničara.

➤ Fleksibilni mehanizmi glasovanja

Hibridni modeli sastanaka (uživo i na daljinu) mogu povećati inkluzivnost i sudjelovanje, ali zahtijevaju pažljivo osmišljavanje kako bi podržali učinkovito donošenje odluka.

IV. Privlačenje ulaganja u društva 28. režima

➤ **Fleksibilne strukture dionica**

Društva bi trebala imati široku slobodu u oblikovanju dioničkih struktura, uključujući višestruka glasačka prava, opcije na dionice, mehanizme otkupa i fleksibilne dividende.

➤ **Olakšavanje širenja i pristupa tržištu**

Jedinstveno tržište EU ključna je prednost. 28. režim trebao bi olakšati širenje na regulirana tržišta i prekogranična ulaganja, uz EU-direktorij investitora i usklađene standarde pristupa tržištu.

➤ **Promicanje dobrog upravljanja**

Razvoj europskog poslovnog kodeksa mogao bi biti koristan, ali treba izbjegavati ograničavanje uspješnih nacionalnih praksi.

Zaključak

Europa može najbolje podržati startupe djelujući brzo, pružajući jednostavna i fleksibilna pravila koja smanjuju birokraciju i omogućuju osnivačima da se fokusiraju na rast. Jedinstveno tržište ključno je za ulaganja, zapošljavanje i konkurentnost.

O ecoDa

Europska konfederacija udruga direktora (ecoDa) je neovisna i jedinstvena krovna organizacija koja predstavlja glavne nacionalne institute direktora diljem Europe. Naši članovi obuhvaćaju oko 50.000 pojedinačnih direktora iz 24 zemlje, koji sjede u upravama trgovačkih društava različitih veličina i sektora. Naša misija je promicati najviše standarde upravljanja na razini odbora i osigurati da su direktori diljem Europe dobro opremljeni za suočavanje s izazovima i prilikama svojih uloga.